

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 80/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť K. K., K., zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er/912/1996 a jeho uznesením z 10. júla 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. K. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. októbra 2011 faxom a 19. októbra 2011 poštou doručená sťažnosť K. K., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu

Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er/912/1996 a jeho uznesením z 10. júla 2011.

Zo sťažnosti sťažovateľky a z jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľke ako povinnej je vedené exekučné konanie pod sp. zn. Ex 3050/96, na okresnom súde vedené pod sp. zn. 1 Er/912/1996. Proti upovedomeniu o začatí exekúcie podala sťažovateľka námietky 13. januára 1997. Podaním doručeným súdnemu exekútorovi 23. septembra 1998 navrhla prerušiť exekučné konanie do skončenia označených konaní vedených na okresnom súde a následným podaním doručeným súdnemu exekútorovi 5. januára 2000 navrhla opätovne prerušiť exekúciu. Ďalším podaním z 9. decembra 1999 žiadala exekúciu zastaviť.

Okresný súd uznesením č. k. Er 912/96-98 zo 6. augusta 2001 návrh na zastavenie exekúcie zamietol. *„V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že povinná (sťažovateľka) nepreukázala zánik vymáhanej pohľadávky a to ani čiastočne, nepreukázala prechod povinností uhradiť pohľadávku listinou podľa ustanovenia § 37 ods. 4 exekučného poriadku a nepreukázala ani danie súhlasu veriteľa s prevzatím dlhu inou osobou.“*

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu zo 6. augusta 2001 uznesením č. k. 16 Co/486/01-143 z 28. februára 2002 rozhodol tak, že uznesenie vo výroku o zamietnutí návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, *„pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia uložil prvostupňovému súdu nariadiť vo veci pojednávanie a na ňom vykonať potrebné dokazovanie“*.

Okresný súd následne rozhodol namietaným uznesením 10. júla 2011 tak, že návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie zamietol.

Sťažovateľka tvrdí, že okresný súd postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er/912/1996 a jeho uznesením z 10. júla 2011 porušil jej *„právo... domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva zakotvené v článku 46 ods. 1“* ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V tejto súvislosti vo svojej sťažnosti uvádza:

«Podstatou tvrdenia sťažovateľky o tom, že sú v danej veci dôvody na zastavenie exekúcie je skutočnosť, že dlh sťažovateľky vymáhaný v predmetnom konaní zanikol. Pôvodným oprávneným, ktorý podal návrh na zastavenie exekúcie bol v predmetnej exekučnej veci P. I. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi ním a teraz už nebohým M. V. na jeho miesto v exekučnom konaní nastúpil P. V. a na základe opätovného postúpenia pohľadávok medzi P. V. a V. Z., predtým C., na miesto oprávnenej v tomto exekučnom konaní nastúpila V. Z.

Sťažovateľka v konaní namietala nie len to že medzi ňou a M. V. došlo k prevzatíu dlhu, ku ktorému dal pôvodný veriteľ P. I. súhlas, ale aj to, že na základe iných zmluvných vzťahov medzi ňou a M. V. by aj v prípade že by nebol preukázaný súhlas pôvodného veriteľa P. I. s prevzatím dlhu M. V., došlo k pristúpeniu záväzku a M. V. bol povinný na základe ustanovenia § 534 Občianskeho zákonníka voči nej poskytovať plnenie oprávnenému P. I. Na základe uvedených skutočností došlo k splnutiu práva a povinnosti osobe M. V. čo je jeden zo zákonom ustanovených spôsobov zániku dlhu. Na tieto okolnosti sťažovateľka predložila v konaní nielen početné listinné dôkazy, ale aj navrhla vypočuť viacerých svedkov. So zreteľom na právny názor Krajského súdu v Košiciach vyslovený v jeho zrušujúcom uznesení súd bol povinný vykonať tieto dôkazy na pojednávaní.

Súd v konaní vykonal dokazovanie výsluchom pôvodného veriteľa P. I., M. V. a ďalších navrhovateľkou navrhnutých svedkov, medzi nimi aj JUDr. S. a Ing. K.

Sťažovateľka sa na pojednávaniach, na ktorých súd vykonal dokazovanie výsluchom svedkov nezúčastnila z dôvodu jej pobytu v zahraničí. Súd sťažovateľku na pojednávania predmetnej veci ani nepredvolával a predvolania na pojednávanie doručoval len jej právnej zástupkyňi. Sťažovateľka podaním zo dňa 15. 6. 2010 oznámila (v súvislosti s pojednávaním nariadeným na deň 17. 6. 2010 aby súd pojednávanie, ktoré bolo nariadené na deň 17. 6. 2010 odročil a zároveň oznámila, že navrhuje aby na najbližšie pojednávanie vo veci súd opätovne predvolal svedka Ing. J. K., ktorého vypočul na pojednávaní už 13. 6. 2008. Navrhla vykonať ďalšie dôkazy a to pripojením spisu Mestského súdu v Košiciach sp. zn 3 T 476/92, ktorý sa týkal trestného konania vedeného voči pôvodnému vlastníkovi predmetnej

pohľadávky. Navrhla aj vypočúť svedka, ktorý jej poskytoval právnu pomoc v čase vysporiadavania jej finančných vzťahov s M. V.

Sťažovateľka poukázala na to, že na pojednávaní, na ktorom bol vypočutý svedok Ing. J. K. sa nemohla zúčastniť, pretože jej predvolanie na toto pojednávanie doručené nebolo a nemohla tak realizovať svoje práva, klásť svedkovi otázky a zúčastniť sa na pojednávaní.

Súd nariadil v predmetnej veci pojednávanie na deň 25. 10. 2010, ktoré sťažovateľka navrhla odročiť, pričom k svojej žiadosti o odročenie pojednávania pripojila potvrdenie o zdravotných problémoch, ktoré jej bránili v účasti na pojednávaní. Súd predmetné pojednávanie odročil, pričom ako vyplýva zo zápisnice z tohto pojednávania, na pojednávanie predvolal opätovne sťažovateľkou navrhovaného svedka Ing. K. ako aj ďalšieho sťažovateľkou navrhovaného svedka JUDr. S. Po odročení tohto pojednávania súd žiadne ďalšie pojednávanie vo veci nenariadil a rozhodol ako už bolo uvedené tak, že návrh na zastavenie exekúcie zamietol.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza okrem, iného, že vykonal obsiahle dokazovanie, pričom poukazuje na obsah jednotlivých dôkazov. Z jeho odôvodnenia explicitne vyplýva, že svoje skutkové zistenia založil okrem iného aj na výpovedi Ing. J. K. Práve výpovede tohto svedka a námietok sťažovateľky týkajúcich sa nemožnosti klásť tomuto svedkovi otázky sa týkalo podanie sťažovateľky zo dňa 15. 6. 2010. Rovnako z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd „neprihliadal na výpoveď svedkyne JUDr. S.“ a rovnako „neprihliadol na výpoveď svedkov L. B., J. I.“»

Na základe týchto skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„Právo sťažovateľky K. K. na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru na prejednanie veci zákonom ustanoveným postupom podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR bolo uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 1 Er/912/1996 a postupom, ktorý mu predchádzal porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresného súdu Košice II sp. zn. 1Er/912/2006 zo dňa 10. 7. 2011 a vracia mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Košice II pokračovať v porušovaní namietaných právach sťažovateľky.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania. “

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo

slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

V sťažnosti sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er/912/2006 a jeho uznesením z 10. júla 2011.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti z hľadiska posúdenia svojej právomoci na jej prerokovanie zohľadnil skutočnosť, že v danej veci o návrhu sťažovateľky sa už rozhodovalo v dvojinštančnom súdnom konaní všeobecných súdov, a taktiež skutočnosť, že krajský súd ako odvolací súd svojím uznesením č. k. 16 Co 486/01-143 z 28. februára 2002 zrušil prvostupňové rozhodnutie o zamietnutí návrhu sťažovateľky na zastavenie konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ústavný súd považoval za relevantnú skutočnosť, že okresný súd v uznesení sp. zn. 1 Er 912/1996 z 10. júla 2011, ktorým návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie zamietol, v poučení vylúčil prípustnosť odvolania proti tomuto rozhodnutiu podľa § 202 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Preto skúmal, či okresný súd sa vysporiadal so vzťahom § 57 ods. 1 (dôvody na zastavenie exekúcie) a § 58 ods. 4 (prípustnosť odvolania) Exekučného poriadku. V tejto súvislosti poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia, v ktorom sa okresný súd vyjadril k možnosti zastavenia exekúcie takto: „Podľa ust. § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané.

Aplikácia citovaného ustanovenia prichádza do úvahy v prípade, ak došlo k zániku práva priznaného exekučným titulom v prípade, že sa tak stalo po vydaní exekučného titulu. Zánik práva je potrebné zisťovať v hmotnoprávných ustanoveniach jednotlivých zákonov. V danom prípade je týmto ust. § 559 ods. 1 a 2 OZ, podľa ktorého splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas. Keďže v tomto prípade povinná nepreukázala ani čiastočné splnenie svojho záväzku v zmysle hmotnoprávných predpisov, čiastočné zastavenie exekúcie v rozsahu vykonaných zrážok neprichádza do úvahy.“

Ústavný súd v nadväznosti na poučenie v napadnutom uznesení okresného súdu sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde

a preskúmal, či nie je daný niektorý z dôvodov uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde na jej odmietnutie.

Základom argumentácie sťažovateľky je jej nesúhlas s právnym názorom okresného súdu. Poukazuje na dôkazy, ktoré predložila, na dôkazy, ktoré navrhla a ktoré okresný súd nevykonal, na vykonané dôkazy, na ktoré okresný súd neprihliadol, a vyslovuje svoj právny názor, podľa ktorého ak už nepreukázala prevzatie dlhu M. V., tak preukázala, že došlo k pristúpeniu k záväzku a splnutiu práva a povinnosti. Okrem toho sťažovateľka namieta procesný postup okresného súdu spočívajúci v tom, že ju okresný súd nepredvolával na pojednávania nariadené na 17. jún 2010 a 25. október 2010, okresný súd ju nepredvolal na pojednávanie, na ktorom bol vypočutý svedok Ing. K., pričom nemala možnosť mu klásť otázky. Sťažovateľka tiež namieta, že okresný súd pojednávanie konané 25. októbra 2010 odročil a následne rozhodol o jej návrhu na zastavenie exekúcie z 9. decembra 1999 tak, že ho zamietol.

1. Ústavný súd v rámci preskúmania sťažnosti skúmal v prvom rade námietky sťažovateľky týkajúce sa procesného postupu okresného súdu.

Sťažovateľka namieta, že v predmetnom konaní nemala možnosť klásť otázky svedkovi Ing. J. K., ktorý bol okresným súdom vypočutý na pojednávaní 13. júna 2008, pričom ona na toto pojednávanie nebola predvolaná. Ústavný súd zo zápisnice o pojednávaní 13. júna 2008 zistil, že sa na tomto pojednávaní zúčastnila osobne právna zástupkyňa sťažovateľky JUDr. I. R., ktorá sťažovateľku zastupovala a na pojednávaní kládla otázky svedkovi Ing. J. K. Okresný súd v predmetnej zápisnici konštatoval, že sťažovateľka bola predvolaná na pojednávanie, zásielku uloženú na pošte 28. apríla 2008 si neprevzala. Právna zástupkyňa predmetné pojednávanie nežiadala odročiť pre neprítomnosť sťažovateľky.

Pokiaľ ide o pojednávanie okresného súdu 17. júna 2010, predvolanie na pojednávanie bolo právnej zástupkyňi sťažovateľky doručené 8. júna 2010. Právna zástupkyňa sťažovateľky podaním z 15. júna 2010 ospravedlnila svoju neúčast'

na pojednávani nariadenom na 17. jún 2010 z dôvodu náhlych zdravotných problémov sťažovateľky. Poukázala na to, že sťažovateľka trvá na svojej osobnej účasti na pojednávani, preto navrhla pojednávanie odročiť. Právna zástupkyňa sťažovateľky navrhla opätovne predvolať a vypočuť ako svedka Ing. J. K., JUDr. J. S. a žiadala pripojiť spis Mestského súdu v Košiciach sp. zn. 3 T/476/1992. Okresný súd na základe týchto skutočností zrušil pojednávanie nariadené na 17. jún 2010.

Pokiaľ ide o pojednávanie nariadené na 25. október 2010, právna zástupkyňa sťažovateľky prevzala predvolanie na pojednávanie 27. septembra 2010, zásielku s predvolaním uloženú na pošte 29. septembra 2010 sťažovateľka neprevzala. Právna zástupkyňa sťažovateľky podaním z 25. októbra 2010 ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávani a žiadala odročiť pojednávanie nariadené na 25. október 2010. V podaní poukázala na zdravotné problémy sťažovateľky, ktoré sa u nej objavili 23. októbra 2010, s tým, že trvá na svojej osobnej účasti na pojednávani. Zo zápisnice okresného súdu o pojednávani 25. októbra 2010 je zrejmé, že žiaden z predvolaných účastníkov, právnych zástupcov účastníkov a predvolaných svedkov sa na pojednávanie nedostavil, na základe čoho okresný súd pojednávanie odročil na neurčito.

Ústavný súd vzhľadom na zistené skutočnosti konštatuje, že skutočnosti namietané sťažovateľkou týkajúce sa postupu okresného súdu nenaznačujú možnosť vysloviť porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru. V tejto súvislosti je rozhodujúce, že sťažovateľka bola v konaní zastúpená advokátkou na základe splnomocnenia z 15. júna 2005, pričom z Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že advokátovi môže účastník udeliť splnomocnenie v zásade len na celé konanie, ktoré nemožno obmedziť (§ 25 ods. 1, § 28 ods. 1, 2 OSP). Znamená to, že advokát ako zástupca, ktorému bolo toto splnomocnenie udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť účastník (§ 28 ods. 2 OSP).

Zo súdneho spisu je zrejmé, že na pojednávani 13. júna 2008, keď bol vypočutý svedok Ing. J. K., bola prítomná právna zástupkyňa sťažovateľky, ktorej okresný súd umožnil klásť tomuto svedkovi otázky s tým, že právna zástupkyňa túto možnosť aj využila.

Právna zástupkyňa na začiatku tohto pojednávania nežiadala pojednávanie odročiť pre neprítomnosť sťažovateľky.

Účasť na pojednávaní, prípadne výsluch svedka nie je úkon, na ktorom by musel byť účastník osobne prítomný, z povahy veci je zrejmé, že právny zástupca môže spravidla účastníka na týchto úkonoch plnohodnotne zastúpiť. Súd v takomto prípade doručuje písomnosti (predvolanie na pojednávanie) len právnemu zástupcovi (§ 49 ods. 1 OSP). Ak existuje nejaký špecifický a relevantný dôvod, prečo účastník trvá na osobnej účasti na pojednávaní, prípadne na výsluchu konkrétneho svedka, je jeho povinnosťou túto požiadavku náležitým spôsobom konajúcemu súdu odôvodniť. V opačnom prípade nemožno namietat, ak sa súd uspokojí výlučne s účasťou právneho zástupcu na pojednávaní, pri výsluchu svedka a pod. namiesto účastníka konania. V tomto prípade sťažovateľka nijako špecificky a relevantne neodôvodnila, prečo trvá na svojej osobnej účasti pri výsluchu Ing. J. K. Je vecou spolupráce sťažovateľky a právnej zástupkyne, aby sťažovateľka dôkladne objasnila svojej právnej zástupkyňi skutočnosti, ktoré môže svedok objasniť a pod., tak, aby právna zástupkyňa mohla klásť svedkovi otázky, ktoré by položila sťažovateľka osobne. V tomto prípade je tiež potrebné prihliadnuť na to, že sťažovateľka sa spravidla zdržiava v zahraničí, pričom súdu neposkytla dostatočnú možnosť nariadiť pojednávanie tak, aby bola osobne prítomná na pojednávaní, napr. uvedením dátumov, kedy sa bude zdržiavať na území Slovenskej republiky, uvedením relevantnej adresy, na ktorú jej možno doručovať písomnosti, uvedením telefónneho čísla, e-mailovej adresy a pod. pre účely promptnej komunikácie, napr. termínov pojednávania. Vzhľadom na platnú právnu úpravu je relevantné očakávať od účastníka aktívnu súčinnosť s konajúcim súdom na tie účely, aby sa dosiahol účel konania a aby ochrana práv bola rýchla a účinná (pozri napr. § 6, § 101 ods. 1, § 101 ods. 2, § 101 ods. 3 OSP v spojení s § 251 ods. 4 OSP). Z týchto dôvodov postup okresného súdu, ktorý vykonal výsluch svedka na pojednávaní výlučne za prítomnosti právnej zástupkyne sťažovateľky bez toho, aby sťažovateľka mala v ďalšom priebehu konania možnosť tomuto svedkovi klásť osobne otázky, nemožno považovať za taký postup, ktorý by indikoval možnosť vysloviť porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

2. Sťažovateľka namieta, že okresný súd odročil pojednávanie nariadené na 25. október 2010 na neurčito s tým, že následne 10. júla 2011 rozhodol uznesením. V tomto smere možno súhlasiť s námietkou sťažovateľky z dôvodu, že uvedený postup okresného súdu je v rozpore s procesnoprávnymi predpismi na základe vykonaných dôkazov vzhľadom na to, že po odročení pojednávania a pred rozhodnutím o návrhu sťažovateľky okresný súd nevyhlásil uznesením dokazovanie za skončené (§ 120 ods. 4 OSP), čím rozhodnutie okresného súdu mohlo byť účastníkmi konania vnímané ako nečakané. Ústavný súd v tejto súvislosti posudzoval ústavnoprávny rozmer tohto procesného pochybenia. Pri svojom rozhodovaní prihliadol na to, že v namietanom konaní bolo vykonané rozsiahle a relevantné dokazovanie smerujúce k preukázaniu rozhodujúcich skutočností, sťažovateľka v tomto štádiu konania neoznačila žiadne nové dôkazy, v zásade žiadala opakovanie niektorých skôr vykonaných dôkazov. V konaní jej okresný súd poskytol dostatočnú možnosť na označenie, prípadne predloženie všetkých dôkazov preukazujúcich jej tvrdenia. Z hľadiska princípu materiálnej ochrany ústavnosti ústavný súd konštatuje, že uvedené procesné pochybenie okresného súdu nemalo takú intenzitu, aby malo ústavnoprávny rozmer a mohlo viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru.

3. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka vyslovuje nesúhlas s právnou kvalifikáciou zisteného skutkového stavu okresným súdom, domnieva sa, že dostatočne preukázala, že došlo k zániku jej dlhu prevzatím dlhu, ku ktorému dal pôvodný veriteľ P. I. súhlas, a „*v prípade že by nebol preukázaný súhlas pôvodného veriteľa P. I. s prevzatím dlhu M. V., došlo k pristúpeniu záväzku a M. V. bol povinný na základe ustanovenia § 534 Občianskeho zákonníka voči nej poskytovať plnenie oprávnenému P. I. Na základe uvedených skutočností došlo k splynutiu práva a povinnosti osobe M. V. čo je jeden zo zákonom ustanovených spôsobov zániku dlhu. Na tieto okolnosti sťažovateľka predložila v konaní nielen početné listinné dôkazy, ale aj navrhla vypočuť viacerých svedkov.*“. Sťažovateľka namieta, že okresný súd po zrušení veci krajským súdom nenariadil pojednávanie, nevykonal dôkazy, prípadne na niektoré vykonané dôkazy neprihliadol.

Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia sp. zn. 1 Er/912/1996 z 10. júla 2011 poukázal na uznesenie okresného súdu č. k. Er/912/96-98 zo 6. augusta 2001, ktorým zamietol návrh sťažovateľky z 18. septembra 1998 na prerušenie exekučného konania, návrh z 3. januára 2000 na prerušenie exekúcie a návrh z 9. decembra 1999 na zastavenie exekúcie zrážkami zo mzdy a predajom spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu uznesením č. k. 16 Co/486/2001-143 z 28. februára 2002 vo výroku o zamietnutí návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie a v rozsahu zrušenia vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol:

„Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia súdu prvého stupňa uložil povinnosť nariadiť vo veci pojednávanie a na ňom vykonať potrebné dokazovanie na tvrdenia povinnej o prevzatí jej dlhu M. V., t.j. vykonať dôkaz listinami, na ktoré sa povinná odvoláva a výsluchom svedka M. V. na skutočnosť, či prevzal dlh povinnej a ak sa preukáže, že sa tak stalo, následne svedka p. I. na skutočnosť, či s prevzatím dlhu súhlasil. Ďalej má byť povinnosťou súdu preveriť, či pohľadávka oprávneného bola sčasti uspokojená zrážkami zo mzdy povinnej, a v prípade potreby exekúciu sčasti zastaviť.“

Okresný súd ďalej v odôvodnení svojho uznesenia z 10. júla 2011 uviedol:

„Súd v zmysle pokynov odvolacieho súdu vykonal dokazovanie výsluchom svedka P. I., svedka M. V. a ďalšími svedkami, oboznámením sa s listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise, spisom tunajšieho súdu sp. zn. 14C/1787/99, spisom Okresného súdu Košice I sp. zn. 16C/553/94, trestným spisom Okresného súdu Košice I sp. zn. 2T/11/2003.“

Z odôvodnenia uznesenia okresného súdu z 10. júla 2011 je zrejmé, že okresný súd nariadil pojednávanie na 24. apríl 2006, na ktorom sa zúčastnili právni zástupcovia účastníkov konania a svedok M. V., ktorý bol vypočutý ako svedok 1. marca 2007; k listinným dôkazom predloženým sťažovateľkou – dodatok ku kúpno-predajnej zmluve o vzájomnom započítaní pohľadávok z 27. decembra 1993, sa vyjadril na pojednávaní, „10. 12. 2007 vykonal súd dôkaz listinami, ktoré boli súdu doručené dňa 12. 3. 2007, t. j. Dodatok ku KPZ o vzájomnom započítaní pohľadávok zo dňa 27. 12. 1993, Dodatok ku

KPZ a vzájomnom vysporiadaní - započítanie dlhu na ½ RD - K. medzi K. K. a kupujúcim RD - M. V., čestné prehlásenie J. I., prehlásenie L. B. ...

Súd sa napokon oboznámil aj s osvedčenou fotokópiou Dodatok ku KPZ a vzájomnom vysporiadaní - započítanie dlhu na ½ RD - K. medzi K. K. a kupujúcim RD - M. V. zo dňa 27. 12. 1993. ...

Okresný súd v Trebišove na základe dožiadania tunajšieho súdu vykonal dňa 15. 2. 2008 výsluch svedkyne J. I. ...

Okresní soud v Karviné na základe dožiadania tunajšieho súdu vykonal dňa 21. 2. 2008 výsluch svedka L. B. “.

Na pojednávaní 13. júna 2008 okresný súd vypočul ako svedkov P. I. a Ing. J. K., na pojednávaní 12. apríla 2010 bola ako svedkyňa vypočutá JUDr. D. S.

Okresný súd na základe vykonaného dokazovania rozhodol tak, že návrh sťažovateľky z 9. decembra 1999 na zastavenie exekúcie zamietol. V odôvodnení svojho uznesenia z 10. júla 2011 v tejto súvislosti uviedol:

«Súd pri rozhodovaní vychádzal z toho, že medzi pôvodným oprávneným (P. I.) a povinnou bol uznesením Obvodného súdu v Košiciach dňa 21. 9. 1993 schválený zmier v tom zmysle, že K. K. nadobudla do výlučného vlastníctva nehnuteľnosť, ktorá bola dovtedy v podielovom spoluvlastníctve účastníkov, pričom bola povinná zaplatiť oprávnenému na vyrovnanie podielov sumu 445.000,- Sk. Keďže povinná nesplnila povinnosť uloženú vykonateľným rozhodnutím, pôvodne oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie. Exekučné konanie sa začalo dňa 19. 9. 1996, kedy bol súdnemu exekútorovi JUDr. J. B. doručený návrh na vykonanie exekúcie. Súd mal predloženou zmluvou o postúpení pohľadávky uzavretej dňa 31. 3. 1998 medzi postupcom P. I. a postupníkom M. V. za preukázané, že pôvodný oprávnený P. I. postúpil/predal pohľadávku M. V. Preto súd ďalej v konaní pokračoval s M. V. ako s oprávneným. Povinná podaním zo dňa 9. 12. 1999 navrhla, aby súd exekúciu zastavil. Tvrdila, že pohľadávka oprávneného zanikla, pričom na podporu svojich tvrdení predložila prehlásenie zo dňa 9. 8. 1994 a dodatok ku KPZ o vzájomnom započítaní pohľadávok zo dňa 27. 12. 1992, ktorým mal M. V. na seba prevziať dlh povinnej.

Súd v rámci vykonaného dokazovania skúmal predovšetkým platnosť dohody o prevzatí dlhu.

Podľa ust. § 531 ods. 1 a 3 OZ kto sa dohodne s dlžníkom, že preberá jeho dlh, nastúpi ako dlžník na jeho miesto, ak na to dá veriteľ súhlas. Súhlas veriteľa možno dať buď pôvodnému dlžníkovi, alebo tomu, kto dlh prevzal. Zmluva o prevzatí dlhu vyžaduje, aby sa uzavrela písomnou formou. ...

Výpoveďou svedka P. I. mal súd za preukázané, že svedok P. I. nedal súhlas s prevzatím dlhu M. V. Svedok M. V. vypovedal, že nikdy s povinnou nerokoval o prevzatí dlhu a takú dohodu ani nepodpisoval. Povinná v konaní nepreukázala a ani netvrdila, že by ona sama, resp. nový dlžník M. V. súhlas so zmenou v osobe dlžníka od pôvodného veriteľa P. I. žiadala a to ani vopred, ani dodatočne. Aj keby povinná v konaní preukázala, že sa s M. V. dohodli na tom, že ten jej dlh voči P. I. preberie, takéto prevzatie dlhu by bolo právne neúčinné, keďže k prevzatiu dlhu chýbal súhlas pôvodného veriteľa (P. I.). Nakoniec povinná v žalobe zo dňa 27. 12. 1999 o určenie, že došlo k zmene účastníka záväzkového vzťahu (konanie je vedené na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 14C/1787/99) sama uviedla, že... prevzatie dlhu M. V., ktorý mala voči P. I. sa udialo bez písomného schválenia pôvodným veriteľom P. I. Súd má za to, že povinná vedela o tom, že k prevzatiu jej dlhu M. V. nedošlo, keď sama na pojednávaní dňa 18. 7. 1995 (vo veci 16C/553/1994 vedenej na OS KE I) vypovedala, že podielové spoluvlastníctvo s p. I. je nevysporiadané, teda I. je dlžná jeho podiel. Aj z uvedeného vyplýva, že povinná si bola vedomá toho, že dňa 2. 4. 1994 (kedy bol podpísaný Dodatok ku KPZ o vzájomnom započítaní pohľadávok a prevzatí dlhu) nedošlo k zmene v osobe dlžníka. K postúpeniu pohľadávky z P. I. na M. V. došlo dňa 31. 3. 1998, pričom povinná vôbec nenamietala, že povinným je M. V., aj keď podľa jej tvrdenia, v tom čase mal byť novým dlžníkom M. V. Skutočnosť, že povinná vedela o tom, že k platnému prevzatiu dlhu nedošlo svedčí aj fakt, že dňa 27. 12. 1999 podala žalobu o určenie, že povinným zo záväzku voči P. I. je M. V.

Povinná na podporu svojich tvrdení o zániku záväzku navrhla, aby si súd zadovážil spis OS Košice I sp. zn. 7T/428/98, kde sa podľa nej oprávnený sám jednoznačne vyjadril, že k uspokojeniu pohľadávky došlo. Za tým účelom si tunajší súd vyžiadal spis OS Košice I sp. zn. 7T/428/98, avšak skutočnosti tvrdené povinnou nezistil. V zápisnici z hlavného

pojednávania zo dňa 9. 11. 1999 na čl. 183 v pripojenom spise bolo dokonca protokolované tvrdenie p. V., že povinná K. K. mu dlhuje, okrem iného, pohľadávku, ktorú odkúpil od I.

Tvrdenie povinnej o tom, že jej povinnosť zaplatiť dlžnú sumu P. I. prešla na M. V. (prevzatie dlhu malo spočívať v záväzku M. V., že zo sumy ktorú dlhoval povinnej za kúpu polovice nehnuteľnosti v K. vo výške 1.000.000,- Sk, vyplatí oprávnenému sumu 445.000,- Sk) súd posúdil ako účelové, keďže bolo nepochybné preukázané, že povinná prijala plnenie zo zmluvy o predaji nehnuteľnosti 27. 12. 1993 od M. V. vo výške 1.000.000,- Sk, t. j. v celom rozsahu tým, že si žiadne ďalšie vysporiadanie vo veci predaja nehnuteľnosti nenárokujú, teda ani plnenie dlhu voči P. I. M. V.

Z výpovede svedka L. B. a svedkyne J. I. vyplynulo, že svedok L. B. v roku 1994 požičal povinnej K. K. sumu 760.000,-Sk, ktorú povinná použila na vysporiadanie dlhov voči bývalému spoločníkovi M. V.

Vo výpovediach oboch svedkov sa však vyskytujú rozporuplné tvrdenia, ktoré spochybňujú hodnovernosť ich výpovede. Svedok L. B. v prehlásení zo dňa 9. 12. 1999 (prílohou obálka k podaniu povinnej na č. 1. 409) uvádza, že bol priamym svedkom toho, ako povinná koncom mesiaca júl 1994 použila sumu 760.000,- Sk, ktorú povinnej požičal samotný svedok, na úhradu svojich záväzkov bývalému spoločníkovi p. M. V. V rozpore s uvedeným tvrdením svedok L. B., v rámci výsluchu dožiadaným súdom, Okresným súdom v Karvinej, dňa 21. 2. 2008 uviedol, že osobne nevidel odovzdanie peňazí povinnou p. M. V. (č. l. 475). Svedkyňa J. I. vo svojej výpovedi, spísanej v zápisnici dožiadaným súdom, Okresným súdom Trebišov (na č. l. 473), dňa 15. 2. 2008 uviedla, že pri odovzdaní peňazí bol prítomný aj ďalší svedok, Ing. J. K. Svedka L. B. svedkyňa neuviedla. V rozpore s tvrdením svedkyne J. I. je tvrdenie svedka Ing. J. K., ktorý vo svojej výpovedi, na pojednávaní konanom dňa 13. 6. 2008 na tunajšom súde (na č. l. 490), uviedol, že „nikdy nebol pri žiadnom fyzickom odovzdaní peňazí, či bankoviek K. pánovi V.“

Navyše povinná v konaní nepreukázala na úhradu akých dlhov mala byť suma 760.000,- Sk použitá, t. j. či uhradila aj pohľadávku, ktorá je predmetom tohto exekučného konania, komu a z akého dôvodu. Na základe uvedeného preto súd na dôkaz výpovedami týchto svedkov neprihliadol.

Súd neprihliadol ani na výpoveď svedkyne JUDr. S., ktorá mala byť prítomná pri tom, keď P. I. žiadal povinnú, aby uhradila dlh, ktorý už nemala, pretože v čase, kedy k

tomuto stretnutiu došlo (niekedy v čase po podaní námietok) bola povinnou v exekučnom konaní K. K., ktorá dovtedy túto skutočnosť v exekučnom konaní nenamietala. Bolo by totiž nelogické, aby oprávnený žiadal o zmenu dlžníka, keď povinnou v exekučnom konaní bola od začiatku K. K.»

V ďalšej časti odôvodnenia okresný súd hodnotil skutočnosť, či v konaní bolo preukázané tvrdenie sťažovateľky o tom, že došlo k zániku dlhu splynutím práva a povinnosti, pričom v tejto súvislosti uviedol:

„Podľa ust. § 584 OZ ak akýmkoľvek spôsobom splynie právo s povinnosťou (záväzkom) v jednej osobe, zanikne právo i povinnosť (záväzok), ak zákon neustanovuje inak. Splynutie (konsolidácia) teda spočíva v spojení veriteľstva a dlžníctva z určitého záväzku v jednej osobe. Následok splynutia spočíva v tom, že záväzok zaniká okamihom splynutia. Tým) že právo a povinnosť z toho istého záväzku splynú v jednej osobe, záväzok zaniká, pretože veriteľ nemôže byť súčasne sám sebe dlžníkom, a dlžník sám sebe veriteľom.

Pokiaľ sa jedná o posúdenie argumentov povinnej o tom, že po vydaní rozhodnutia došlo k zániku vymáhanej pohľadávky splynutím (keď sa M. V., ktorý mal byť podľa tvrdenia povinnej novým dlžníkom stal zároveň veriteľom predmetnej pohľadávky), už vzhľadom na vyššie uvedené vyznievajú nelogicky.

Vychádzajúc zo záverov vykonaného dokazovania v tomto smere súd nepovažoval za potrebné vykonať dôkaz ďalšími listinami, ani navrhovanými svedkami.

Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že neboli zistené skutočnosti predpokladané zákonnými ustanoveniami § 57 ods. 1 Exekučného poriadku na zastavenie exekúcie. Keďže vykonaným dokazovaním neboli zistené žiadne okolnosti, ktoré by zastavenie exekúcie odôvodňovali, súd považuje tvrdenia povinnej o zániku vymáhanej pohľadávky za nedôvodné a jej návrh zamietol.“

Základom argumentácie sťažovateľky v tejto časti sťažnosti je v zásade jej nesúhlas s právnym názorom okresného súdu, pričom všeobecne argumentuje tým, že podľa jej názoru preukázala, že v tomto prípade došlo k pristúpeniu k záväzku, prípadne k splynutiu práva a povinnosti. Namietala tiež, že okresný súd neprihliadol na niektoré vykonané dôkazy (výpovede svedkov JUDr. S., Ľ. B. a J. I.).

Ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľky z 9. decembra 1999 na zastavenie exekúcie po vrátení veci krajským súdom na základe uznesenia č. k. 16 Co/486/2001-143 z 28. februára 2002 nie je svojvoľný, teda arbitrárny, je v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi s tým, že okresný súd rešpektoval právny názor krajského súdu ako odvolacieho súdu (§ 226 OSP), vykonal dokazovanie zamerané na sporné skutočnosti, ktoré uviedol krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia, okresný súd následne svoje závery primerane odôvodnil. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu (prípadne porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom a rozhodnutím okresného súdu.

Námietky sťažovateľky sú všeobecné, týkajú sa len jej presvedčenia o tom, že zistený skutkový stav je potrebné odlišne právne posúdiť, pričom namieta aj to, že okresný súd neprihliadol na niektoré vykonané dôkazy. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na odôvodnenie namietaného uznesenia okresného súdu, ktoré rekapituluje všetky vykonané dôkazy. Okresný súd uvádza, ktoré skutočnosti mal na základe vykonaných dôkazov za preukázané. Rovnako tak okresný súd v odôvodnení vysvetľuje dôvody, pre ktoré neprihliadol na niektoré vykonané dôkazy. Následne uvádza právne závery, ktoré vyvodil zo zisteného skutkového stavu.

Ústavný súd konštatuje, že právne závery, ktoré okresný súd vyvodil zo zistených skutkových okolností, predstavujú jeden z možných spôsobov právneho hodnotenia zisteného skutkového stavu. V procese zisťovania skutkového stavu a jeho právneho hodnotenia ústavný súd nezistil prvky arbitrárnosti, teda svojvôle. Okresný súd v napadnutom uznesení primerane odôvodnil svoje závery, preto ho nemožno považovať za zjavne neodôvodnené, jeho závery sú logické a vyplývajú z výkladu platnej právnej

úpravy. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahraďiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Exekučného poriadku, Občianskeho zákonníka a Občianskeho súdneho poriadku okresným súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Z uvedených dôvodov je sťažnosť sťažovateľky zjavne neopodstatnená pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom a uznesením okresného súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2012